

D E N Í K.

Sedmdesáté narozeniny Dr. Karla Kramáře. Dne 27. prosince 1930 dožil se svých sedmdesátých narozenin vynikající politik Dr. Karel Kramář. Do politického života, na nějž se připravil důkladnými studii zde i v cizině a pro nějž byl předurčen jak vrozeným a neutuchajícím zájmem o veřejný život, tak i svou hmotnou nezávislostí, vstoupil poměrně velmi mlád a již v r. 1891 stal se poslancem na říšské radě za stranu mladočeskou, jejíž vedení převzal po smrti Kaizlově v r. 1901. A tak stojí po léta za Rakouska v popředí politického života, zastává zde ve vnitřní politice směr t. zv. politicky pozitivní a usiluje v politice zahraniční o sblížení Rakouska s Ruskem a uvolnění Rakouska od Německa. Zároveň razil cestu velkorysé snaze o sblížení veškerého Slovanstva (neoslavismus). Vynikající jeho účast v politice českého národa za Rakouska byla také příčinou toho, že byl za války zatčen a odsouzen k smrti pro velezradu. A to obé způsobilo, že v památné schůzi revolučního Národního shromáždění dne 14. listopadu 1918 byla dynastie habsbursko-lotrinská právě jeho ústy prohlášena za zbavenou všech práv na trůn český a on sám postaven v čelo první vlády Československé republiky. Tím dospěla jeho politická činnost svého vyvrcholení. Byv vystřídán v ministerském předsednictvu Tusarem, zůstal sice nadále činným politicky, ale jen jako vůdce své politické strany, čímž ovšem nemá býti řečeno, že jeho účast v životě veřejném stala se bezvýznamnou.

Příčiny toho jsou známy: na jedné straně zmohutnění socialistických stran, na druhé straně rozchod jeho s vůdci českého odboje zahraničního, nesouhlas se stanoviskem Kramářovým k novému Rusku a s jeho nacionalismem, jemuž vytýkána namnoze nesnášenlivost. Ať už konečný úsudek o jeho politice vyzní jakkoliv, zůstane Kramář jednou z velikých postav v historii našeho národa a státu; nelze mu zajisté ani největším odpůrcem jeho upřítí nejlepší vůli prospěti svému státu a národu, i nezlomnou víru, že prostředky jím volené jsou správné, jakož i naprostou čistotu veškerého jeho podnikání. A proto i ti, kdo s ním politicky nesouhlasí, nemohou mu odepřítí svou úctu a vážnost a postavili se v řady těch, kdož mu blahopřejí ze srdce k jeho významnému jubileu, jehož se dožívá v plné svěžesti tělesné i duševní.

Dr. Karel Kramář byl také literárně činným; z jeho prací zasluhují zmínky České státní právo (1896 a 1914), Poznámky o české politice (1906), Rakouská zahraniční politika v XIX. stol. (1906), Dějiny české politiky od r. 1879 (1909), Ruská krise (1921), Pět přednášek o zahraniční politice (1922), Na obranu slovanské politiky (1926) a j.